

پیش نویس آیین نامه اجرایی تبصره ماده واحده قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی
مصوب ۲۸ تیر ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی

غیر قابل استناد
۱۳۹۶/۰۹/۱۱

ماده ۱: تعاریف

الف: قانون: قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی.

ب: وزارتین: وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

پ: رساله: گزارش مکتوب حاصل از فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در یک زمینه رشته تحصیلی مربوط و با راهنمایی استاد راهنما و استاد مشاور انجام می شود.

ت: پایان نامه: گزارش مکتوب حاصل از فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد است که در یک زمینه مشخص در رشته تحصیلی و تحت راهنمایی استاد راهنما انجام می شود.

ج: مقاله: پژوهشی است که در یک نشریه علمی معتبر اعم از داخلی یا خارجی به چاپ برسد.

چ: نشریه علمی معتبر داخلی: نشریه ای (کاغذی یا الکترونیکی) است که دارای گواهی علمی - پژوهشی یا علمی - ترویجی از یکی از وزارتین یا شورای عالی حوزه های علمیه باشد.

ح: نشریه علمی معتبر خارجی: نشریه ای (کاغذی یا الکترونیکی) است که معاونت پژوهش و فناوری وزارتین اعتبار آن را تأیید کرده است.

خ: طرح پژوهشی: مجموعه ای از مطالعات و فعالیت های مشخص علمی - پژوهشی است که در چارچوب طرح نامه مصوب از سوی مراجع ذی صلاح در دستگاه مسئول به انجام می رسد. طرح نامه، پیشنهادی مکتوب برای انجام پژوهش با هدف مشخص و دربرگیرنده توجیه علمی - فنی، اقتصادی، زمانبندی و بودجه بندی است.

ذ: طرح نامه: پیشنهادی مکتوب برای انجام پژوهشی با هدف مشخص و دربرگیرنده توجیه علمی - فنی، اقتصادی، زمانبندی و بودجه بندی آن است.

د: گزارش طرح پژوهشی: گزارشی مکتوب و مدون از یافته‌ها و دستاوردهای حاصل از اجرای طرح پژوهشی است که به تفکیک مراحل اجرای طرح و بر مبنای روش‌شناسی علمی به دست آمده و پیشنهادات لازم را ارائه می‌نماید. گزارش طرح پژوهشی در بردارنده شرح خدمات مندرج در پیشنهاد بوده و به تصویب مقام مجاز دستگاه‌های مسئول می‌رسد.

ذ: دستگاه‌های مسئول: منظور دستگاه‌های مسئول اجرای قانون از جمله تبصره‌های ۷، ۸ و ۹ می‌باشد از قبیل قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادها از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به نیروهای مسلح. دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، موسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی فناوری دولتی و غیردولتی زیر نظر وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از جمله دانشگاه علمی کاربردی، دانشگاه آزاد اسلامی، جهاد دانشگاهی، حوزه‌های علمیه، موسسه‌های آموزش عالی غیردولتی غیر انتفاعی، موسسه‌های وابسته به دستگاه‌های آموزش عالی غیردولتی غیرانتفاعی، موسسه‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه فرهنگیان.

ر: خدمات متعارف: خدماتی است که ماهیت پژوهشی نداشته و هیچ‌گونه دخل و تصرفی در محتوی پژوهش یا فرضیه پژوهش و تولید داده‌های پژوهشی نداشته و صرفاً جنبه پشتیبانی دارد، از قبیل تهیه هرگونه فهرست و فهرست‌برداری برای کتاب، مکان، تهیه کتابنامه، اندیکس، تهیه جداول، شکل‌ها و عکس‌ها.

ز: همانندجو: سامانه‌ای که با دریافت متن از کاربر و مقایسه خودکار آن با متن کامل «پارسا»های

موجود در پایگاه‌های «ایرانداک»، نوشته‌های همانند را بازیابی و میزان همانندی و منبع اطلاعات همانند را نمایش می‌دهد.

ژ: پارسا: پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکترا.

س: موسسه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی می‌باشد.

ش: پیشنهاد: پروپوزال «پارسا».

ماده ۲: در صورت وصول گزارش یا شکایت مبنی بر استفاده اعضای هیأت علمی، دانشجویان یا کارکنان از آثار متقلبانه، هیأت‌های رسیدگی به تخلفات انتظامی، انضباطی و اداری مکلفند موضوع را برای انجام تحقیقات و تهیه گزارش لازم به کارگروه تخصصی بررسی تخلفات پژوهشی ارجاع نمایند.

ماده ۳: کارگروه بدوی تخصصی بررسی تخلفات پژوهشی متشکل از ۳ عضو هیأت علمی دارای مدرک تخصصی مرتبط (ترجیحاً مرتبه دانشیار) می‌باشد که ۱ عضو آن از موسسه مربوط و ۲ عضو دیگر از خارج از موسسه، توسط مرجع رسیدگی کننده انتخاب می‌شود.

ماده ۴: کارگروه موظف است در صورت درخواست متخلف، دفاعیات حضوری وی را استماع نماید. سایر شرایط و تشریفات مربوط به گزارش کارگروه بر اساس فصل سوم آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی در خصوص گزارش محقق خواهد بود.

ماده ۵: عضویت و شرکت در کارگروه، به عنوان بخشی از تکالیف عضو محسوب می‌شود و اعضای کارگروه برای هر مورد اظهارنظر از ... امتیاز برخوردار می‌شوند.

ماده ۶: مرجع رسیدگی به تجدیدنظر از آرای هیأت‌های بدوی، هیأت مرکزی تجدیدنظر انتظامی، اداری یا انضباطی مستقر در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده ۷: هیأت تجدیدنظر موظف است در صورت درخواست معترض، موضوع را به کارگروهی متشکل از ۵ عضو هیأت علمی که دارای مدرک تخصصی مرتبط (ترجیحاً مرتبه دانشیار) که دو عضو آن از موسسه و ۳ عضو از خارج از موسسه خواهد بود، ارجاع دهد.

ماده ۸: تجدیدنظرخواه از حق استماع، حق برخورداری از وکیل یا نماینده قانونی و فرصت مناسب برای دفاع برخوردار است و در صورت درخواست، اظهارات وی باید استماع و هیأت تجدیدنظر مکلف است با در نظر گرفتن جمع جهات و ملاحظات، رأی نهایی را صادر نماید.

ماده ۹: محکومان جرائم موضوع این قانون در هیأت‌های رسیدگی کننده به یکی از مجازات‌های مذکور در بندهای الف، ب و پ تبصره ۶ قانون محکوم می‌شوند.

ماده ۱۰: در اجرای تبصره ۶ قانون، کمیته انضباطی دانشجویان صلاحیت رسیدگی به تخلفات دانشجویانی که دانش‌آموخته شده‌اند را نیز دارا می‌باشد.

ماده ۱۱: «مؤسسه» موظف است، از زمان ابلاغ «آیین‌نامه»، «پیشنهاد» مصوب دانشجویان خود را که فاقد طبقه‌بندی هستند، در سامانه «ایرنداک» به نشانی sabt.irandoc.ac.ir ثبت و متن کامل آنها را در قالب و به شیوه‌ای که «ایرنداک» تعیین می‌کند، بارگذاری کنند. ارائه گواهی ثبت «پیشنهاد» دانشجویان برای تأیید نهایی آنها و همچنین هر گونه پرداخت مالی به استاد راهنما و مشاور یا دانشجویان الزامی است.

ماده ۱۲: «مؤسسه» موظف است، از زمان ابلاغ «آیین‌نامه» «پارسا» های دانشجویان خود را که فاقد طبقه‌بندی هستند، پس از دفاع، در سامانه ثبت «ایرنداک» به نشانی sabt.irandoc.ac.ir ثبت و متن کامل آنها را در قالب و به شیوه‌ای که «ایرنداک» تعیین می‌کند، بارگذاری کنند. ارائه گواهی ثبت برای دانش‌آموختگی دانشجویان و همچنین تخصیص امتیاز در ترفیع پایه و ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی «مؤسسه» ها و هر گونه پرداخت مالی به استادان راهنما، مشاور و داور یا دانشجویان الزامی است.

تبصره: فرایند و شرایط ثبت پیشنهاد و متن پارسا، اشاعه و دسترسی به اطلاعات ایرنداک و نیز ثبت پارساهای پیشین موسسه بر اساس دستورالعملی است که به تصویب وزارتین می‌رسد.

ماده ۱۳: برای جلوگیری از تقلب در تهیه آثار علمی و کمک به اصالت آن‌ها، پارساها از طریق سامانه همانندجو، مورد بررسی قرار گرفته و ایرادهاک در این خصوص گواهی لازم را صادر می‌کند.

تبصره ۵: شرایط و ضوابط همانندجو بر اساس استانداردهای علمی بین‌المللی تعیین می‌شود و وزارتین مکلفند دستورالعمل لازم را تدوین و ابلاغ کنند.

ماده ۱۴: پس از تکمیل پارسا و تأیید استاد راهنما، دانشجو از پرداخت شهریه ترم یا ترم‌های بعد معاف است و موسسه موظف است رأساً نسبت به جلب نظر داور یا داوران اقدام و تاریخ برگزاری جلسه دفاع را به دانشجو اطلاع دهد.

تبصره ۱: فرایند داوری به صورت محرمانه صورت می‌گیرد. برای داوری پایان‌نامه ... امتیاز و رساله دکتر... امتیاز به عضویت علمی داور تعلق می‌گیرد.

تبصره ۲: اشتغال دانشجویان پس از تحویل پارسا مجاز بوده و فاصله بین تحویل پارسا و دفاع جز سنوات تحصیل محسوب نمی‌شود.

ماده ۱۵: اساتید راهنما و مشاور موظفند اصالت اثر را بررسی و تأیید کنند.

ماده ۱۶: پارسا بر اساس تخصص اساتید ارجاع می‌شود و عضو هیأت علمی مکلف است از قبول راهنمایی، مشاوره و داوری پایان‌نامه و رساله‌هایی که در تخصص وی نیستند خودداری کند.

تبصره ۵: عدم اجرای حکم این ماده تخلف محسوب شده و در هیأت‌های مربوط قابل رسیدگی است.

ماده ۱۷: وزارتین اشخاص واجد شرایط را به عنوان بازرس جهت طی مهارت‌های لازم و دریافت کارت ویژه ضابط خاص بر اساس تبصره ۲ ماده ۳۰ قانون آیین دادرسی کیفری به مرجع قضایی معرفی می‌کنند.

ماده ۱۸: پلمپ بنگاه یا پایگاه الکترونیکی، پس از گزارش ضابطین وزارتین، به دستور مرجع قضایی صورت می‌گیرد.

ماده ۱۹: گزارش ضابطین در مورد جرائم موضوع این قانون از طریق وزارتخانه مربوط، به مرجع ذیصلاح قضایی ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۰: نظارت بر فعالیت بازرسان بر عهده کارگروهی است که از سوی هر یک از وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می گردد.

ماده ۲۱: دستگاه‌های مسئول مکلفند قبل از هرگونه اقدام بر اساس مدرک تحصیلی اعم از استخدام صدور مجوز، فعالیت خصوصی و غیره از موسسه‌ای که متقاضی فارغ التحصیل شده است، صحت و اصالت مدرک را استعلام نمایند.

ماده ۲۲: در مواردی که هیأت‌های مقرر در این آیین‌نامه رأی به ابطال مدرک یا پایان‌نامه و رساله صادر کنند و پس از لازم‌الاجرا شدن تصمیم مرجع تجدیدنظر، مراتب جهت اقدام قانونی به وزارتخانه مربوط منعکس و حسب مورد هر یک از وزارتین موظفند مراتب ابطال را به موسسه و دستگاه ذی‌ربط اعلام نمایند.

ماده ۲۳: ابطال مدرک تحصیلی یا پایان‌نامه و رساله توسط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد به موسسه مربوطه ابلاغ خواهد شد و موسسه مربوطه موظف به اجرای آن می‌باشد.

ماده ۲۴: به تخلفات طلاب در دادسرا و دادگاه ویژه روحانیت رسیدگی خواهد شد و کلیه گزارشات مربوط به تخلف، به این مرجع ارسال می‌شود.

ماده ۲۵: برای نظارت بر حفظ حقوق مالکیت فکری، کارگروه بررسی تخلفات پژوهشی در هر موسسه متشکل از پنج عضو به ترتیب زیر تشکیل می‌شود.

۱- رئیس کارگروه به انتخاب رئیس موسسه؛

۲- دو عضو هیأت علمی دارای مدرک تخصصی در زمینه موضوع گزارش (ترجیحاً دانشیار) از موسسه؛

۳- دو عضو هیأت علمی دارای مدرک تخصصی در زمینه موضوع گزارش (ترجیحاً دانشیار) خارج از موسسه.

ماده ۲۶: گزارش کارگروه به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، انتظامی و انضباطی ارسال و هیأت‌ها مجازات‌های بندهای ۳ و ۴ تبصره ۷ را اعمال می‌کنند.

تبصره ۱: دبیرخانه کارگروه در معاونت پژوهشی موسسه مستقر خواهد بود.

تبصره ۲: کارگروه موظف است برای بررسی موضوع، تمامی آثار علمی از قبیل: کتاب، مقاله، گزارش طرح پژوهشی، پایان نامه، رساله و هر اثر علمی دیگر را مورد نظر قرار دهد.

۵۵۴ ۲۷: ایرانداک می تواند برای خدمات سامانه همانندجو از کاربران هزینه اخذ نماید.

۵۵۴ ۲۸: سازمان برنامه و بودجه موظف است منابع مالی لازم را برای پشتیبانی، روزآوری و خدمات سامانه های ثبت و همانندجو و سامانه های پشتیبانی آنها و تأمین زیرساخت های اطلاعاتی لازم مانند پهنای باند، سرور، فضای ذخیره داده ها و نسخه های پشتیبان، همچنین ساماندهی منابع و روزآوری داده های پشتیبان مانند اصطلاح نامه ها و فهرست های مستند در بودجه سالانه وزارت علوم پیش بینی نمایند.